

Nr 482.

Av herrar **Hansson** i Skegrie och **Johnsson** i Skoglösa, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 276, med förslag till lag angående ändring i stadgön den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.*

I direktiven till utredningen om pension åt riksdagsmän uttalar vederbörande departementschef, att en dylik pensionsrätt skulle innebära ett visst avsteg från eljest vedertagna pensionsgrunder i det att riksdagsmannauppsdraget icke är att betrakta såsom en anställning med bestämd tjänstgöringsskyldighet.

Detta uttalande kan man till fullo instämma i. Riksdagsmannauppsdraget bör betraktas uteslutande som ett förtroendeuppdrag, som under den tid det fullgöres bör ersättas på ett sådant sätt att vederbörande förtroendeman själv kan sörja för de ekonomiska följder, som ett eventuellt avstående från uppsdraget kan åsamka honom. Det förhållandet, att riksdagsmannen i likhet med andra pensionstagare själv skall bidra med en viss avgift borttar icke karaktären av det avsteg, som i ovannämnda direktiv anförts. Den beroendeställning, som en riksdagsman intar i förhållande till sina uppsdragsgivare, är heller icke jämförlig med den, som en annan pensionsberättigad i allmänhet intar. Läggas så därtill att en riksdagsman, som under ett antal år betalt avgifter till sin pension, skiljes från sitt uppsdrag därigenom, att hans mandat går förlorat vid en förskjutning av röstunderlaget för de politiska partierna, och icke har möjlighet att fullfölja sin pensionsinbetalning, utan förlorar det redan inbetalta beloppet, så måste sägas att den numera vanliga karaktäristiken av »lön i efterskott» icke kan användas visavi riksdagspensioner.

Det i propositionen framhållna förhållandet att en eljest lämplig kandidat nödgas avstå från uppsdraget därför att riksdagsmannaskapet medför sådana ekonomiska olägenheter i hans vanliga verksamhet att dessa icke kunna anses kompenserade genom själva riksdagsmannaarvodet, torde icke kunna förbättras genom denna mycket ovissa utsikt till pension. Det enda sunda medlet mot dylika farhågor för ekonomiska olägenheter på grund av riksdagsmannauppsdraget måste vara att detta uppsdrag avlönas på ett sådant sätt, att vederbörande omedelbart kan bedöma uppsdragets ekonomiska konsekvenser och därefter bestämma sitt handlande. Den i propositionen gjorda jämförelsen mellan svenska och vissa utländska riksdagsmannaarvoden torde ge vid handen att en viss justering uppåt av de svenska riksdagsmannaarvodena är väl motiverad, inte

minst också med hänsyn till den allmänna höjning av lönenivån som skett sedan en justering senast ägde rum av dessa arvoden. Ett dylikt förtroendeuppdrag bör betalas skäligen under den tid det innehaves, men uppdragsgivarna böra ej stå i någon moralisk förpliktelse gentemot en förtroendemans fortsatta ekonomi, när hans eventuella omval skall omprövas.

Den motivering, som anförts för bifall till omnämnda pensioner, att de skulle främja en förnyring av riksdagens sammansättning, kan naturligtvis sägas vara riktig. Givetvis är en ständigt fortgående förnyring av riksdagens sammansättning önskvärd, men med den karaktär av utskottsparlamentarism som den svenska riksdagen har, torde den erfarenhet och kunskap som riksdagsarbetet under en följd av år givit vederbörande ledamot också vara av synnerligt stort värde. Om därför den följden skulle inträffa av riksdagspensioner att dylika erfarna och kunniga ledamöter, i medvetande om en viss pension, föredraga det lugnare och mera ordnade hemlivet och lämna riksdagen tidigare och innan deras arbetskraft ur riksdagssynpunkt är nedsatt, kan en stor förlust åstadkommas. Med den mycket allvarliga och viktiga ställning, som riksdagen intar i svenskt samhällsliv, måste den genom mångårig träning och arbete åstadkomna säkra bedömning, som äldre riksdagsmän i allmänhet besitta, tillmätas minst lika stort värde som ungdomlig initiativkraft och framåtanda.

Det framlagda förslaget till riksdagspensioner måste också i vissa avseenden anses vara bristfälligt och illa avvägt. För många nuvarande riksdagsledamöter torde det ej komma att medföra någon pensionsrätt liksom ej heller för kommande ledamöter, som inträda i riksdagen efter en viss ålder, men dessa bli ändock avgiftspliktiga under den tid de tillhöra riksdagen.

Med hänvisning till ovanstående få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 276.

Stockholm den 28 maj 1947.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Harald Johnsson
i Skoglösa.